

OPONENTSKÝ POSUDEK
diplomová práce

Porovnání kognitivního výkonu
ve WAIS-III a v TAT pomocí škály SCORS

autorka : Bc. Lucie Hudečková

Katedra psychologie, PedF UK, Praha 2013

vedoucí práce : PhDr. Tereza Soukupová, Ph.D.
oponent : PhDr. Petr Goldmann

Autorka ve své empirické práci zvolila metodu kvantitativního výzkumu. Z formálního hlediska práce odpovídá požadovaným kritériím - nenalézám gramatické chyby, grafická struktura je přehledná, odkazy na literaturu jsou korektní. Stylistické formulace odpovídají odbornému textu. V práci jsem nenalezl znaky nedovoleného přejímání cizích textů. Práce obsahuje 101 stran textu a k práci je přiloženo CD s kompletní sestavou příloh. Literárních odkazů je 27, z toho šest anglicky psaných textů. Výběr literatury obsahuje i aktuální tituly, obsahově je zcela relevantní.

Cílem práce bylo zjistit, zda lze porovnat kognitivní výkon pomocí testu TAT. K tomu účelu zvolila autorka srovnání Tématického apercepčního testu. V inteligenčním testu zvolila škály Slovník, Podobnosti, Počty, Opakování čísel, Informace a Porozumění. V TAT hledala kognitivní výkon sledovaných osob pomocí škály SCORS, která je jedním z nejpoužívanějších nástrojů pro vyhodnocení osobnostních charakteristik zkoumaného jedince – zde si zvolila subškálu A (Diferencovanost Self a škálu E (Porozumění sociální kuzalitě). Tyto škály jsou mezi psychology považovány za nástroje zjišťování kognitivního zakotvení a porozumění realitě.

Autorka aplikovala uvedené diagnostické nástroje u skupiny tzv. zdravých – všechny zvolené škály předložila třiceti probandům, kteří se cítili psychicky zdraví a nikdy nevyhledali pomoc psychiatra či klinického psychologa. Velikost skupiny pro výzkum byla dostačující a data byla adekvátně statisticky zpracována. Autorka testovala hypotézy, zaměřené na zjištění souvislostí kognitivního výkonu pomocí testů WAIS-III a TAT. Tyto hypotézy byly odvozeny na základě obecného mínění, že „kognitivní“ škály SCORS lze použít pro odhad kognitivních charakteristik v psychodiagnostické klinické praxi. Tento předpoklad se však nepotvrdil. Zajímavá korela se objevila ve vztahu Faktoru sociálního porozumění a subtestu Počty.

Nenalezení očekávaných vztahů je závažným zjištěním a vede k přímé aplikaci v diagnostické praxi: výzkum prokázal, že nelze spoléhat na tradovanou zkušenost, že výsledky adekvátní a validní škály apercepčních testů nelze mechanicky považovat za nástroj ke zjišťování kognitivních charakteristik tam, kde máme k dispozici přímo cílené testy. Škály se vzájemně nepřekrývají, ale přinášejí jiný zdroj informací o zkoumané osobě. V praxi to psychology vede k disciplinované a poctivé práci v diagnostice a výsledek je vážným varováním před častou praxí při zkracování a zjednodušování vyšetření osobnosti.

V teoretické části autorka dobře zvládá zkoumanou problematiku, pracuje adekvátně s literaturou, její odkazy odpovídají normě. Popisuje základní problematiku a je zřejmé, že se ve sledovaném oboru dobře orientuje.

Ve výzkumné části zaujme dobré metodologické uchopení výzkumu a pečlivé zpracování dosažených výsledků.

V diskusi autorka skutečně diskutuje s výzkumy jiných autorů a nabízí odpovídající závěry. Autorka velmi dobře zvládla komentář a diskusi v situaci, kdy výsledky výzkumu nepřinášejí jednoznačný výsledek.

K diskusi při obhajobě bych doporučil možné otázky:

- Jak by bylo možné zjišťovat sociální charakteristiky klienta?
- Je možné zjišťovat kognitivní charakteristiky pomocí apercepčních testů?

Práce je zpracována výborně a plně odpovídá nárokům kladeným na diplomovou práci.

Navrhuji známku 1: výbornou.